

Revisionsrapport

Anställdas bisysslor, fördjupning

Strömsunds kommun

Anneth Nyqvist certifierad kommunal revisor
Viktor Hallström, revisor

Januari 2018

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och Revisionsfråga-or	3
1.3. Revisionskriterier	3
1.4. Kontrollmål	3
Ändamålsenlighet	3
1.5. Avgränsning.....	3
1.6. Metod.....	3
2. Iakttagelser och bedömningar	4
2.1. Ändamålsenlighet – regelverket för anställdas bisysslor efterlevs	4
2.1.1. Iakttagelser	4
2.1.2. Bedömning.....	5
2.2. Intern kontroll – rapportering och uppföljning inom området.....	6
2.2.1. Iakttagelser	6
2.2.2. Bedömning.....	6
3. Revisionell bedömning	7
3.1. Bedömningar mot kontrollmål.....	7
3.2. Revisionell bedömning	7
3.3. Rekommendationer.....	7

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Strömsunds kommun har PwC genomfört en granskning av anställdas bisysslor som är en fördjupning av tidigare granskning som genomfördes 2013.

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsens och nämndernas kontroll avseende hantering av anställdas bisysslor i begränsad utsträckning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen i begränsad utsträckning är tillräcklig.

Bedömningarna grundar sig på följande iakttagelser och kontrollmål:

Kontrollmål	Kommentar
Ändamålsenlighet Regelverket för anställdas bisysslor efterlevs	I begränsad utsträckning Anmälan om bisyssla finns endast för ett fåtal personer. Däremot har vi inte identifierat några personer som har attesterat faktura från företag som de har ett engagemang i.
Intern kontroll Rapportering och uppföljning	I begränsad utsträckning Den interna kontrollen bedöms som bristande mot bakgrund av brister i rapportering och uppföljning inom området.

För framtiden lämnas följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen och nämnderna inför rutiner för att säkerställa att rutiner för anmälan av bisyssla efterlevs.
- Rutiner införs för att säkerställa att rapportering och uppföljning görs vilket exempelvis kan ske inom ramen för den interna kontrollen eller genom årsvisa uppföljningar till kommunstyrelsen.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Regler om offentliga anställdas bisysslor finns i allmänna bestämmelser (AB 05), lagen om offentlig anställning och kommunens egna riktlinjer.

Av ovanstående reglerverk framgår att verksamheten måste utövas på ett sådant sätt att allmänhetens förtroende för kommunen och dess anställdas oberoende och integritet inte kan ifrågasättas. Arbetsgivaren kan förbjuda arbetstagarna att utöva bisyssla om den anses vara ett hinder för arbetsuppgifterna, kan påverka arbetstagarens handläggning av ärenden eller konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet.

Revisorerna har tidigare genomfört en övergripande granskning inom området där den sammanfattande bedömningen var att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll av kommunanställdas bisysslor har stärkts men att den kan utvecklas ytterligare. Utifrån väsentlighet- och risk har revisorerna beslutat att genomföra en mer fördjupad granskning inom området.

Revisionsobjektet i granskningen är kommunstyrelsen och nämnderna.

1.2. Syfte och Revisionsfråga-or

Syftet med granskningen är att bedöma om styrelsens och nämndernas kontroll avseende hantering av anställdas bisysslor bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.3. Revisionskriterier

Kommunallagen, Allmänna bestämmelser (AB 12), Lagen om offentlig anställning (LOA) § 7, riktlinjer för bisyssla i Strömsunds kommun, ovan angivna kontrollområden.

1.4. Kontrollmål

Granskningen omfattar följande kontrollområden:

Ändamålsenlighet

Reglerverket för anställdas bisysslor efterlevs.

Intern kontroll

Rapportering och uppföljning inom området är tillräcklig

1.5. Avgränsning

I tid avgränsas granskningen till år 2017. I övrigt se revisionsfråga, kontrollområden och bakgrund.

1.6. Metod

Analys av dokumentation. Förfrågan hos Bolagsverket om anställda i respektive bolags personalregister finns registrerade som funktionärer i företag enligt handels- och föreningsregistret och aktiebolagsregistret. Uppgifter från Bolagsverket har analyseras mot kommunens leverantörsreskontra och därefter har en förfrågan gjorts till respektive förvaltningsledning om deras kännedom om bisysslor bland de anställda.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Ändamålsenlighet – regelverket för anställdas bisysslor efterlevs

2.1.1. Iakttagelser

Regelverk

Regler om offentliganställdas bisysslor finns i Allmänna Bestämmelser (AB 17) och Lagen om offentlig anställning (LOA) § 7.

Enligt Allmänna Bestämmelser 2017 (AB17 Kap 3 8 §) skall arbetstagare på begäran anmäla bisyssla och lämna de uppgifter, som arbetsgivaren anser behövs för bedömning av bisysslan.

Arbetsgivaren kan förbjuda bisysslan om arbetsgivaren finner att den kan

- a) Inverka förhindrande för arbetsuppgifterna,
- b) Innebär verksamhet som konkurrerar med arbetsgivarens.

Förtroendeskadlig bisyssla för arbetstagaren inom kommun, landsting eller kommunalförbund regleras i 7 § lagen om offentlig anställning (LOA).

En arbetsgivare skall besluta att en arbetstagare som har eller avser att åta sig en bisyssla som inte är förenlig med 7 § skall upphöra med eller inte åta sig bisysslan. Beslutet skall vara skriftligt och innehålla en motivering.

I LOA § 7 framgår att:

”En arbetstagare får inte ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet som kan skada myndighetens anseende.”

I samma paragraf framgår även att arbetsgivaren skall på lämpligt sätt informera arbetstagarna om vilka slags förhållande som kan göra en bisyssla otillåten enligt 7 § samt att arbetstagaren skall på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter osm behövs för att arbetsgivaren skall kunna bedöma arbetstagarens bisysslor.

Rutiner och riktlinjer i Strömsunds kommun

Strömsunds kommun har fastställt riktlinjer för bisyssla i Strömsunds kommun, CSG 2013-09-11. I dessa finns bl.a. definitioner av tillåtna bisysslor, förtroendeskadliga bisysslor, arbetshindrande bisysslor och konkurrerande bisysslor. Vidare framgår hur bisyssla ska anmälas samt om arbetsgivarens rätt att förbjuda/tillåta bisyssla. Det finns även en beskrivning av vilka påföljder som kan vidtas mot den kvinna eller man som bryter mot förbudet.

Det finns även blankett för anmälan av bisyssla och checklista för bedömning av bisysslors förtroendeskadlighet. Även på intranätet finns en beskrivning av riktlinjerna.

Förekomst av bisysslor

Samtliga tillsvidareanställda i kommunen (1 227) har kontrollerats mot Bolagsverkets register med avseende på engagemang i aktiebolag, handelsbolag/kommanditbolag samt enskild firma. Uppdrag i kommunala företag och bostadsrättsföreningar har exkluderats. Granskningen omfattar inte de som har anställning i något företag.

Av totalt 1 227 personer är 137 registrerade i Bolagsverket vilket motsvarar 11 %. Flera personer har dock flera uppdrag vilket innebär att antalet registreringar uppgår till 183. Antalet bolag där kommunen har intressen uppgår till 150 stycken.

Fakturering till kommunen

Av totalt 150 företag återfanns 20 i kommunens leverantörsregister, kommunala företag och bostadsrättsföreningar har exkluderats. Då det är flera anställda som har intressen i några bolag är det 26 anställda som har intressen i dessa företag.

Vi har gjort stickprover av 1-3 fakturor per leverantör och kontrollerat att anställda inte har attesterat fakturor från företag som de själva har intressen i. Vid genomgången har det inte framkommit att någon av de berörda har attesterat fakturor från det företag de har engagemang i.

Anmälan av bisyssla

Vi har valt ut de 26 anställda som har engagemang i de företag som fakturerat kommunen och gjort en förfrågan hos respektive förvaltningschef om det finns beslut om bisyssla för dessa personer.

Förvaltning	Antal	Anmälan om bisyssla
Miljö- och byggavdelningen	1	Ja
Kommunledningsförvaltning	1	Nej
Teknik- och serviceförvaltningen	5	1 person har ej anmält 2 personer har anmält muntligt vid RUS-samtal 2 ej aktuella
Barn-, kultur- och utbildningsförvaltning	7	Nej
Vård- och socialförvaltningen	11	Nej
Närvård Frostviken	1	Muntlig anmälan

Vi noterar att av 26 identifierade anställda med engagemang i bolag finns det dokumenterade anmälan från en person och muntlig anmälan från tre personer. I övrigt finns ingen anmälan. Vård- och socialförvaltningen har angett att berörda kommer att kontaktas och anmälan om bisyssla ska göras i början av 2018. Närvård Frostviken har lämnat in anmälan under granskningens genomförande.

2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas kontroll avseende hantering av anställdas bisysslor i begränsad utsträckning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på brister i efterlevnad av rutiner då det endast finns anmälan för 4 av 26 identifierade personer, 3 av dessa anmälningar är dessutom muntliga. Samtidigt har vi inte identifierat några anställda som har attesterat fakturor från företag som de har ett engagemang i. Vi

rekommenderar att kommunstyrelsen och nämnderna inför rutiner för att säkerställa att rutiner för anmälan av bisyssla efterlevs.

2.2. Intern kontroll – rapportering och uppföljning inom området

2.2.1. Iakttagelser

I riktlinjerna framgår att fråga om bisyssla alltid ska tas upp vid nyanställning, däremot framgår inte vilken uppföljning som ska göras löpande. Vi har däremot fått uppgift om att det finns rutiner för att följa upp bisyssla vid det årliga utvecklingssamtalet (RUS).

Det finns inga rutiner för att rapportera till respektive styrelse/nämnd och det görs ingen samlad uppföljning av kommunstyrelsen.

Under granskningen har det framkommit att medarbetare har anmält bisyssla men inte fått beslut om godkännande.

Styrelsens och nämndernas internkontrollplaner 2017 innefattar inte någon uppföljning/kontroll av bisysslor. Inga kontroller har genomförts mot Bolagsverket om någon anställd finns registrerad som funktionär i företag enligt deras handels-, förenings- eller aktiebolagsregister.

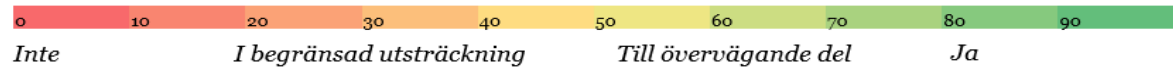
Under avsnitt 2.1 har det framkommit brister i anmälan av bisyssla. Däremot har vi inte identifierat någon person som har attesterat faktura från företag som de har ett engagemang i.

2.2.2. Bedömning

Vi bedömer att den interna kontrollen i form av rapportering och uppföljning inom området i begränsad utsträckning är tillräcklig. Vi har identifierat stora brister gällande anmälan av bisyssla men däremot finns en fungerande intern kontroll gällande attest av fakturor inom området. Vi rekommenderar att rutiner införs för att säkerställa att rapportering och uppföljning görs vilket exempelvis kan ske inom ramen för den interna kontrollen eller genom årsvisa uppföljningar till kommunstyrelsen. Det bör även säkerställas att medarbetare som anmäler bisyssla får godkännande eller avslag inom rimlig tid.

3. *Revisionell bedömning*

Revisionell bedömning sker utifrån följande skala/gradering:

3.1. *Bedömningar mot kontrollmål*

Kontrollmål	Kommentar
Ändamålsenlighet Regelverket för anställdas bisysslor efterlevs	I begränsad utsträckning Anmälan om bisyssla finns endast för ett fåtal personer. Däremot har vi inte identifierat några personer som har attesterat faktura från företag som de har ett engagemang i.
Intern kontroll Rapportering och uppföljning	I begränsad utsträckning Den interna kontrollen bedöms som bristande mot bakgrund av brister i rapportering och uppföljning inom området.

3.2. *Revisionell bedömning*

Vår sammanfattande bedömning är att styrelsens och nämndernas kontroll avseende hantering av anställdas bisysslor i begränsad utsträckning bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen i begränsad utsträckning är tillräcklig.

3.3. *Rekommendationer*

- Kommunstyrelsen och nämnderna inför rutiner för att säkerställa att rutiner för anmälan av bisyssla efterlevs.
- Det bör säkerställas att medarbetare som anmäler bisyssla får godkännande eller avslag inom rimlig tid.
- Rutiner införs för att säkerställa att rapportering och uppföljning görs vilket exempelvis kan ske inom ramen för den interna kontrollen eller genom årsvisa uppföljningar till kommunstyrelsen.

2017-02-02

Anneth Nyqvist

Uppdragsledare/projektledare

